

Cäär de thïn ku yïin

Yuul ke 20 në thök de run ke 2 ebën aa lëu bikë wëiku luök.

Wël nyooth kä ke kantha de thïn

1 në 7
yiic

1 në diäär ke 7 yiic ke Niu Thawuth Welith (NSW) aa bi kan-tha de thïn tuöl ençj keek në pïrdenic.¹

Kä njäär tueñj në bën de kantha de thïn e të cï tik bën ke cï dït (cï dhiçp)- kanthaai

ke thïn wär 75% (në buççtic) aa ye tuöl ençj diäär wëër e runken 50.²

Dhöl piath bi kantha de thïn ençj diäär tö runken në kaam de 50-74 yök e bi cäär de thïn (mammogram) looi. Mammogram e cäär de thïn në ekthi-rei (x-ray). Cäär de mammogram alëu bi kanthaithii ke thïn nyuuçth e ke ñoot e ke këcë ke tiñj ka të ñoot e raan ke këc dömden yök në yeguöp.

9 në diäär ke 10 yiic

nçj kantha de thïn aa cïn raan de paanden e cï kan tuaany në yeen.³

Yök yenë kantha de thïn dac yök, e yïin yiëk dhöl piath lëu bi yin yeen ti-aam ba piir.

Cäär de thïn

Acin wëu ye keek cuat piny në ajuieer de BreastScreen NSW ku kçc tö tueñj ye luõi een aa diäär tö runken në kaam de 50 agut 74. Apiath lan ke diäär tö runken në ye kemkë yiic bikë cäär de thïn (mammogram) ya looi në thök de run ke rou ebën.

Diäär tö runken në kaam de 40 agut cï 49 ku diäär wëër ë runken 75 aa lëu eya bikë luõi cäär de thïn. Jam wenë akimdu ku kë tueñj bakë kçn jaamic aye käril yiic lëu bikë tuöl ençj yïin ku kä piath tö në cäär de thïn.

Acin awereñj ye wic bi akimdu göt bi yïin than të de cäär de thïn në kööl bi yïin tiñj.

Kçc kedhia lui në BreastScreen NSW ye keek cçl reidiogarpaai (radiographers) aa ye diäär. Keek aa luui në makänaai yam tö lond-en nhial arëet ye kä diik ke mammogram looi ku ke makänaai käk aa nçj yiic many-thiin koor arëet cïi piath ye cçl reideicen (radiation) ye thiëi wei.

Cäär ye looi në BreastScreen NSW e kë de diäär tö ke cïn kë nyooth döm de kantha de thïn.

Dac akimdu tiñj na ca guçt de tönj cït ñoiñoi (të dhiil cït ke cï but në guçpic) ke tö në tönj de thïn ka në thin kedhia, kuëer de thïn thok ka arëem de thïn cïe jäl e këc kan tuöl thëer.

Mek kööl bi mammogramdu looi

- 1 Cɔl 13 20 50 ba kööl bi yiin tiŋ meek.
- 2 Cɔl Ajuieer de Wëër de Wël cɔ Göt ku Wëër de Thok (Translating and Inter-pretng Service) (TIS) 13 14 50 na wíc raan de wëër de thok bi yiin kuɔny ba kööl bi yiin tiŋ meek. Duk telepuun thiök tē piŋ yin jam thīn. Luel apiath thoŋ ye yin jam ku tiētē agut tē bi yin röl de raan de wëër de thok piŋ.
- 3 Cɔk nyic ajuieer de BreastScreen NSW tē meek yiin kööl bi yiin tiŋ thīn men ke thinku aa nɔŋ yiic kã ke dhëej ye ke juak e thin yiic (breast im-plants).

Në kööl looië mammogram

- ✓ Them ba tē tō BreastScreen NSW thīn dhiil nyic.
- ✓ Bëië cuɔɔraikuɔɔn thëer ke ekthi-rei na yin këc cãarduɔɔn de thīn wãan ciëen looi wenë BreastScreen NSW.
- ✓ Bëië kã ye akimdu nyuɔɔth bi nyic ago kã nyooth kë bi yök enɔŋ yiin yiëk akimdu.
- ✓ Ceŋ alanh ye yic rou. Yin bi wíc ba alëthku nyaai ɔɔk në yoi nhom agut biäk nhial de guɔpdu në kaam looië mammogram.
- ✗ Në kööl bi mammogramdu looi, duk yiguɔp pot në wëël ye cɔl talkam, wëël nyir ka wël yen e ke guɔp tɔc. Keek aa lëu bikë kã bi cuɔɔraai ke ekthi-rei cɔk bō bei e ke cii piath arëet.

- 1 Döm de kantha ku ciin de kɔc nɔŋ tueny tueny ku kɔc ci thou në ruɔɔnic në Niiu Thawuth Welith (NSW), 2016 (e yök keek enɔŋ Maktam ye Kã ke Kantha Gät Piny de Akutnhom de Kantha tō Niiu Thawuth Welith (Cancer Registry, Cancer Institute NSW). cancer.nsw.gov.au/understanding-cancer/cancer-in-nsw/data-calculations
- 2 Akutnhom de Ajuieer de Kã ke Pial e Guɔp ku Piir Piath Lɔcök de Awuthtereliya run de 2018. Kë cɔ BreastScreen Australia cɔ yök, gëtë piny ku yëthë ayeer në run de 2018. Cancer series no. 112. Cat. no. CAN 116. Canberra: AIHW.
- 3 Collaborative Group on Hormonal Factors in Breast Cancer, 2001. Kantha de thīn ye caal në kuatic: ciin de kã ci ke bëer deet yiic cɔ kã cɔ keek määŋ yiic e ke löm keek enɔŋ kã nyooth tueny tueny ke 52, tō diäär ke 58, 209 thīn nɔŋ kantha de thīn ku diäär ke 101, 986 cɔn tuaany. Lancet 2001; 358: 1389-99

Ke yin tō tēduɔɔn de mammogram

- Kaam bi yiin tiŋ thīn abi kaam cɔt yuul ke 20 jɔt.
- Tiŋ lui në makãna ye kɔc caar gup (radiographer) abi yiin yãth yon cɔ week peei lëu bi yin alëth kum yipëem ku yithin nyaai thīn.
- Yin bi thiëc ba kōc ke yin yoi makãna bi cuɔɔraai ke ekthi-rei kerou dɔm, tōk ke thīn. Thīn tōk aye tãau në kë cɔt awerek ye cɔl pëlet (plate) de makãna ku ekthi-rei aye dɔm. Na nɔŋ thin tō ke lɔcwei ka kãril yiic në yikët ka në yikōu ke cɔk nyic raan dɔm cuɔɔraai (radiographer).
- Lon de mammogram abi tō ke lɔcwei (rëm). Ba guɔpdu pãl piny alëu bi kony ago acuei de guɔp ka areem cɔk koor. Cãar e yuul lik diääk jɔt.
- Yin lëu ba radiographer (tiŋ loi cãar) bi mammogram cɔk kãac në guɔt de kaam wíc. Yin eya alëu ba thiëc bi yiin yiëk kaam cekic bi yin lōŋ thīn në kem lōömë cuɔɔraai ke ekthi-rei thīn.

Tē cɔ mammogramdu looi

- Kë cɔt akim ke rou cɔ kek piɔc lui ŋek erɔtde aa bi kë tō në cuɔɔraikuɔɔn ke ekthi-rei yic kuen.
- Yin bi yiëk kã ke mammogramdu nyooth në awerekic kë cɔ yök thīn. Yeen e kë cɔt wiik ke 2 (nɔn ke 14) jɔt.
- Kã ke cãar nyooth kë cɔ yök thīn aa bi tuɔc enɔŋ akimdu ke yin cɔ kan gam.
- Yin bi thiëc ba lɔ Ayada de Athëm (Assessment Clinic) bi athëem kōk looi na cɔn kë tō në mammogramic wíc bi bëer tiŋ. 9 në 10 yiic (90%- [90 në buɔɔtic]) de diäär ye keek cɔl bikë athëem bëer looi aa cɔn kantha de thīn.